

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 21 sierpnia 2020 r.

WN-I.431.2.2020/EB-P

Pani
Marta Kulczyńska-Bońska
Przewodnicząca
Powiatowego Zespołu do Spraw
Orzekania o Niepełnosprawności
w Piasecznie
ul. Chyliczkowska 14
05-500 Piaseczno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6c ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 426, ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2013 r., poz. 29) członkowie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Warszawie przeprowadzili w dniach od 2 marca do 3 kwietnia 2020 r. kontrolę problemową w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Piasecznie, ul. Chyliczkowska 14.

Przedmiotem kontroli było dokonanie analizy i oceny organizacji działalności Zespołu, przestrzegania obowiązującego trybu i procedur administracyjnych oraz poprawności merytorycznej wydawanych orzeczeń, jak również stosowania zasad postępowania przewidzianych w:

- ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zwaną dalej „ustawą o rehabilitacji”,
- rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16-go roku życia (Dz.U. 2002, Nr 17, poz. 162, ze zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności” ,

- rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2018 r., poz. 2027), zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie orzekania”,
- ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256) zwaną dalej k.p.a.

W związku z kontrolą problemową, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym bez zastrzeżeń przez Panią Martę Kulczyńską-Bońską, Przewodniczącą Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Piasecznie, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Piasecznie działa na podstawie Zarządzenia Nr 11/PCPR/02 z dnia 30 czerwca 2002 r. Starosty Piaseczyńskiego. Obszarem działania Zespołu jest powiat piaseczyński.

Zespół spełnia warunki organizacyjne i techniczne określone w § 24 i 25 rozporządzenia w sprawie orzekania.

Kontrola pod względem formalno-prawnym wykazała, że elementy zawarte w orzeczeniach są zgodne z wymaganiami przewidzianymi w rozporządzeniu w sprawie orzekania.

Kontrolujący negatywnie oceniają niezrealizowanie zaleceń pokontrolnych wskazanych w wystąpieniu z dnia 31.03.2017 r. przekazanym po przeprowadzeniu kontroli problemowej w 2017 roku w zakresie powołania lekarzy brakujących specjalności mających zastosowanie w procesie orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

Analiza składu osobowego lekarzy - członków Powiatowego Zespołu wykazała, iż do Zespołu nie powołano lekarzy o specjalizacji w dziedzinie okulistyki oraz laryngologii. Fakt ten uniemożliwia realizację przepisu zawartego w § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie orzekania, zgodnie z którym na przewodniczącego składu orzekającego powinno się wyznaczać lekarza, specjalistę w dziedzinie odpowiedniej do choroby zasadniczej dziecka lub osoby zainteresowanej.

Kontrola trybu rozpatrywania wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności pod kątem zachowywania terminów do załatwiania spraw, zgodnie z art. 35 k.p.a. wykazała, że od kontroli przeprowadzonej w 2017 roku wzrosła liczba wniosków rozpatrzonych z przekroczeniem terminu. Stwierdzono, że spośród wszystkich skontrolowanych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności 25% (24 spośród 95 spraw) rozpatrzono z winy organu po upływie 1-miesięcznego terminu do załatwienia sprawy określonego w art. 35 k.p.a. O każdym przypadku przekroczenia terminu do załatwienia sprawy Zespół informował osoby zainteresowane zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a.

W Zespole stosowana jest pisemna forma wstępnej weryfikacji załączonej do wniosku dokumentacji, zgodnie z przepisem zawartym w § 6 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie orzekania w zakresie kompletności oraz konieczności jej uzupełnienia o badania potwierdzające rozpoznanie choroby zasadniczej. Zadanie wyznaczenia składu orzekającego jest udokumentowane.

Analiza posiedzeń składów orzekających zorganizowanych w kontrolowanym okresie wykazała, że czas zaplanowany na przeprowadzenie badania i wywiadów był wystarczający do zebrania rzetelnego materiału dowodowego w celu wydania orzeczenia. Uwagę zwracała mała częstotliwość organizowanych składów orzekających, 2-3 tygodniowo, co wpływa na przekraczanie terminów do rozpatrzenia wniosku.

Kontrolą w zakresie kryteriów medycznych objęto 95 spraw rozpatrzonych przez Powiatowy Zespół, pod kątem analizy dokumentacji medycznej stanowiącej podstawę do wydania orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Stwierdzono, że ustalone u osób orzekanych schorzenia oraz wynikające z nich ograniczenia w funkcjonowaniu tych osób zgodnie z obowiązującymi w dniu wydania orzeczenia definicjami stopni niepełnosprawności oraz standardami medycznymi uzasadniały ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Kontrola *Ocen stanu zdrowia wystawianych przez lekarza - przewodniczącego składu orzekającego* wykazała powtarzające się uchybienia:

- niewystarczający opis zakresu i rodzaju ograniczeń spowodowanych naruszoną sprawnością organizmu osoby orzekanej, wynikającą z rozpoznania choroby zasadniczej i chorób współistniejących;
- niewystarczające uzasadnienie podjętego rozstrzygnięcia (protokół str. 5-12).

W toku kontroli ustalono, że w czterech sprawach nie wszystkie symbole przyczyny niepełnosprawności uzasadniały orzeczony stopień niepełnosprawności (protokół str. 9-10).

W sprawach dotyczących wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności poddanych analizie pod kątem prawidłowości, kompletności oraz jakości ocen sporządzanych przez specjalistów – pracowników socjalnych, doradców zawodowych, psychologa i pedagoga kontrolujący stwierdzili uchybienia w przypadku większości analizowanych spraw. Powtarzające się zarzuty dotyczyły:

- pobieżnego wypełniania *Ocen*, które nie dokumentowały wystarczająco poziomu funkcjonowania dziecka w odniesieniu do normy wiekowej;
- nieprawidłowego formułowania uzasadnień – brak odniesienia do standardów orzeczniczych, definicji niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności;
- braku spójności treści zawartych w *Ocenie* z rozstrzygnięciem;
- pobieżnego wypełniania *Ocen*, które nie dokumentowały wystarczająco poziomu funkcjonowania osoby;
- braku wskazania zakresu wsparcia wykraczającego poza normę rozwojową w przypadku ocen dla osób poniżej 16 roku życia (protokół str. 17-21).

Ponadto w dwóch sprawach Przewodniczący Zespołu powołał do składów orzekających niewłaściwych specjalistów (protokół str. 4-5).

Kontrolujący negatywnie oceniają niezrealizowanie zaleceń pokontrolnych wskazanych w wystąpieniu z dnia 31.03.2017 r. przekazanym po przeprowadzeniu kontroli problemowej w 2017 roku w zakresie prawidłowości wypełniania *Ocen* przez lekarzy i specjalistów.

Wobec przedstawionej oceny dotyczącej funkcjonowania jednostki poddanej kontroli, zwracam się o realizację poniższych zaleceń pokontrolnych:

1. powołanie do składu zespołu lekarzy brakujących specjalizacji mających zastosowanie w procesie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności tj. okulisty, laryngologa;
2. prowadzenie postępowań w sprawie wydania orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności z zachowaniem terminów załatwiania spraw wynikających z przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
3. podniesienie jakości orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności poprzez podjęcie skutecznych działań zapewniających:
  - a. każdorazowe formułowanie wyczerpujących merytorycznie ustaleń, rzetelne wypełnianie druków *Oceny stanu zdrowia*, w szczególności punktu dotyczącego zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzonych u osoby zainteresowanej lub dziecka;
  - b. wyczerpujące merytorycznie formułowanie uzasadnień stanowiska zajętego przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego, które powinno potwierdzać słuszność rozstrzygnięcia w sprawie;
  - c. prawidłowe wypełnianie druków *Ocen* sporządzanych przez specjalistów - członków składu orzekającego w zakresie wszystkich punktów;
  - d. każdorazowe formułowanie wyczerpujących merytorycznie ustaleń orzecznich, rzetelne wypełnianie druków *Ocen* sporządzanych przez specjalistów- członków składu orzekającego, w szczególności w przedmiocie poziomu funkcjonowania osoby;
  - e. rzetelne wypełnianie *Ocen* sporządzanych przez specjalistów - członków składu orzekającego z uwzględnieniem uzasadnienia ustaleń orzecznich, spójnych ze wszystkimi danymi zawartymi w powyższych *Ocenach*;
  - f. prawidłowe uzasadnianie ustaleń orzecznich specjalistów z uwzględnieniem prawidłowej wykładni przepisów prawa;
4. wzmocnienie nadzoru nad realizacją zadań przez lekarzy i specjalistów – członków Powiatowego Zespołu, w przedmiocie jakości wypełnianych *Ocen* w procesie orzecznym;
5. zobowiązanie członków Zespołu (lekarzy i specjalistów), których jakość wypełnianych *Ocen* budziła zastrzeżenia kontrolujących, do udziału w szkoleniach doskonalących organizowanych przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Warszawie, w zakresie stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

Działając na podstawie § 17 ust. 3 i 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przekazuję niniejsze zalecenia, oczekując w terminie

30 dni od daty doręczenia wystąpienia pokontrolnego zawiadomienia przez kierownika jednostki kontrolowanej o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Jednocześnie informuję, że treść niniejszego wystąpienia pokontrolnego, ogłoszona zostanie w Biuletynie Informacji Publicznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, na stronie internetowej: bip.mazowieckie.pl.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Marzena Tazbir-Kowalczyk
Przewodnicząca
Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Osób
Niepełnosprawnych w Warszawie

Do wiadomości:

Pan Ksawery Gut
Starosta Powiatu Piaseczyńskiego